

Kemula, Wiktor

Sprawozdanie z działalności TNW :
Sprawozdanie Zarządu z czynności
administracyjnych : Przemówienie
Prezesa Towarzystwa Naukowego
Warszawskiego prof. dra Wiktora
Kemuli na Uroczystym Zebraniu w dniu
1 marca 1985 r.

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 48, 81-85

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

— stwierdził Michalski — ostatecznie likwidował anarchię polską i przemieniał ją w rządną wolność. Konstytucyjny monarchizm Ustawy Rządowej stawiał Polskę w czołówce przemian ustrojowych w Europie, gdzie w większości państw realizować się miał dopiero w następnym stuleciu, nieraz w drugiej jego połowie, a w Rosji — na początku XX wieku”.

2. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z CZYNNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH

Przemówienie Prezesa Towarzystwa Naukowego Warszawskiego
prof. dra Wiktora Kemuli
na Uroczystym Zebraniu w dniu 1 marca 1985r.

Otwieram Doroczne Zebranie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W imieniu Zarządu Towarzystwa witam serdecznie przybyłych członków Towarzystwa, a w szczególności Prezesa Polskiej Akademii Nauk prof. dra Jana Kostrzewskiego, również członka zwyczajnego naszego Towarzystwa.

Witam także serdecznie gości i dziękuję za przybycie. Dzisiejsze zebranie jest tradycyjnym zebraniem naukowym wszystkich członków Towarzystwa.

Zanim przystąpimy do realizacji programu dzisiejszego zebrania, informuję ze smutkiem, że na zawsze od nas odeszli w 1984 r. profesorowie: Mieczysław Brahmer, Janusz Groszkowski, Kazimierz Kopecki, Antoni Sawczuk, Adam Wolff.

Uczcijmy ich pamięć chwilą milczenia.

Towarzystwo nasze kontynuuje tradycje działalności Towarzystwa Przyjaciół Nauk, założonego w 1800 r., a następnie podjęte przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie, które powstało w 1907 r.

Zamierzamy utrzymywać bliski kontakt z innymi towarzystwami o podobnej tematyce.

Wprawdzie Towarzystwo nasze działa przede wszystkim w Warszawie i województwie warszawskim, ale sądzimy, że współpraca z innymi towarzystwami o podobnej tematyce będzie pożyteczna dla rozwoju nauki w Polsce, pojmowanej jako służba społeczna.

Dużo uwagi poświęcił Zarząd opracowaniu wytycznych działalności Towarzystwa, pozostawiając poszczególnym Wydziałom zagadnienia planowania pracy opartego na tych wytycznych. Tak więc nawiązując do tradycji zamierzamy organizować cykle odczytów o tematyce historycznej, omawiając sylwetki Polaków — przedstawicieli różnych dyscyplin wiedzy i nauki na odczytach i w postaci publikacji w naszych czasopismach,

starając się pamiętać o tematyce regionu warszawskiego. Oczywiście działalność nasza nie ma dublować działalności Polskiej Akademii Nauk.

Sądzymy, że tematyka odczytów na poszczególnych Wydziałach powinna mieć również charakter interdyscyplinarny, a więc obejmować zagadnienia nie tylko jednego Wydziału. Tendencja ta ma odpowiadać szybkiemu rozwojowi wiedzy współczesnej, który obecnie obserwujemy. Poza wymienioną działalnością należy prowadzić popularyzację nowoczesnych osiągnięć określonej dyscypliny wiedzy, ale na poziomie uniwersyteckim.

Wstęp na odczyty winien być dostępny również dla osób nie będących członkami Towarzystwa, a zainteresowanych daną tematyką.

Aby umożliwić członkom Towarzystwa uczestnictwo w wykładach i zebraniach wydajemy informator-komunikat, który zawiera tematykę pracy Wydziałów na dłuższy okres czasu. Do tej pory wydaliśmy 4 numery komunikatu.

Dawniej dobrym obyczajem było, że kandydat na członka Towarzystwa wygłaszał referat ze swojej specjalności naukowej.

Spodziewamy się, że odczyty będą wywoływać ożywioną dyskusję, która często może przyczynić się do pogłębienia poruszanego zagadnienia. Aby te zamiary móc zrealizować, należy wybierać na członków osoby aktywne.

Rozwinięcie naszej działalności wymaga jeszcze pieniędzy i zabezpieczenia odpowiednich sal, co w tej chwili jest troską Zarządu. Czasy są trudne i liczymy na aktywność członków naszego Towarzystwa, sądząc, że uda się nam nawiązać współpracę, pomoc wzajemną w sprawach naukowych, a może nawet doprowadzić do regularnego zbierania się członków Wydziału raz na miesiąc.

Prezydium TNW złożyło wizytę Prezesowi Polskiej Akademii Nauk prof. Kostrzewskiemu, oraz sekretarzowi Naukowemu, prof. Kaczmarkowi, informując ich o potrzebach naszego Towarzystwa i prosząc o pomoc w uzyskaniu lokalu oraz o środki na rozwinięcie działalności, a mianowicie druk czasopism.

Tak samo złożyliśmy wizytę wiceprezydentowi miasta Warszawy, Michałowi Szymborskiemu. Wszędzie uzyskaliśmy przychylne przyrzeczenie pomocy i czekamy na nią. Uchwalone niedawno podwyższenie składki członkowskiej do zł 400 rocznie umożliwi nam uzyskanie większych środków, ale wzrost wydatków, spowodowany wzrostem cen, utrudnia sytuację.

Rok bieżący jest trzecim i ostatnim obecnej kadencji Zarządu. Chcielibyśmy, aby następny Zarząd przejął uporządkowane sprawy lokalowe i wydawnicze oraz sprawnie działającą administrację. W miarę naszych możliwości pracujemy nad realizacją zadań, ale nie mogę nie wspomnieć, że nie natrafiamy na trudności.

Proszę członków TNW, a szczególnie kierownictwa Wydziałów jeszcze więcej czasu i pracy poświęcać realizacji naszych zamiarów.

Kto z Państwa uważnie czyta nasze Komunikaty, może mieć ogólne wrażenie o pracy Towarzystwa.

W dalszym ciągu uzupełniamy skład TNW. Awansowani starsi członkowie i nowo wybrani otrzymają dyplomy, a potem wysłuchamy odczytu prof. Grzegorza Białkowskiego.

a) Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

W roku 1985 pracami Towarzystwa kierował Zarząd wybrany w dniu 27 października 1982 r. Pod koniec roku, 17 października zmarł nagle Prezes Towarzystwa Naukowego Warszawskiego prof. dr hab. Wiktor Kemula; obowiązki jego przejął wiceprezes prof. dr Piotr Biegański.

W okresie sprawozdawczym Prezydium Zarządu, załatwiając sprawy bieżące, odbyło 12 posiedzeń, mianowicie w dniach 14 lutego, 13 marca, 15 i 26 kwietnia, 10 i 22 maja, 21 czerwca, 10 września, 4 i 18 października, 19 listopada i 20 grudnia.

Poza tym odbyły się cztery posiedzenia plenarne Zarządu z udziałem przewodniczących i sekretarzy Wydziałów. Pierwsze posiedzenie w dniu 19 lutego 1985 r. miało na celu przygotowanie sprawozdań na Ogólne Zebranie Administracyjne i poprawek do statutu. Niektóre paragrafy statutu wymagają korekty.

Na drugim posiedzeniu plenarnym Zarządu w dniu 22 maja 1985 r. przyjęto następujące poprawki do statutu. W § 14 dotyczącym wykazu nowych członków postanowiono zmienić dosyć trudny do spełnienia warunek obecności przynajmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. W § 17 postanowiono wymienić członków honorowych i seniorów obok członków zwyczajnych, jako tych, którzy mają czynne i bierne prawo wyborcze. Dotychczas sformułowanie tego paragrafu budziło formalne zastrzeżenia ze strony Wydziału III. Paragraf 32 nie precyzował, czy obowiązek zwoływania zebrań Zarządu nie rzadziej niż raz w miesiącu dotyczy zebrań Prezydium, czy zebrań plenarnych. Postanowiono, że plenarne zebrania Zarządu będą się odbywały nie rzadziej niż 3 razy w ciągu roku.

W § 41 dotyczącym zmian statutu wprowadzono zgodnie z § 29 klauzulę, że zebranie zwołane w drugim terminie jest ważne bez względu na liczbę obecnych.

Następnie omawiano sprawę wyborów nowego Zarządu. Ponieważ zamknięcie bilansu na rok 1985 nastąpi dopiero w początkach roku 1986, kadencja obecnego Zarządu musi być przedłużona do końca pierwszego kwartału 1986. Dopiero po złożeniu sprawozdania i udzieleniu absolutionarium mogą nastąpić wybory nowego Zarządu.

Trzecie posiedzenie plenarne Zarządu w dniu 21 października 1985 r.

było uroczystością żałobną w związku ze śmiercią prof. Wiktora Kemuli. Na zebraniu tym prof. dr Adam Hulanicki wygłosił wspomnienie o zmarłym Prezesie TNW. Pełnienie obowiązków przewodniczącego TNW Zarząd powierzył wiceprezesowi prof. dr Piotrowi Biegańskiemu. Czwarte posiedzenie plenarne w dniu 6 lutego 1985 r. było związane z przygotowaniem zebrania uroczystego i administracyjnego w dniu 22 listopada.

Poza tym odbyły się trzy zebrania uroczyste i dwa administracyjne całego Towarzystwa, a Wydział VI Nauk Technicznych zorganizował specjalną sesję poświęconą sytuacji gospodarczej kraju.

Dnia 22 lutego 1985 r. odbyło się uroczyste zebranie żałobne całego Towarzystwa, a po nim Ogólne Zebranie Administracyjne.

W pierwszej części spotkania prof. dr Zbigniew Ryszard Grabowski wygłosił obszerny ilustrowany przezroczami odczyt pt. *Życie i dzieło prof. dra Wiktora Kemuli*, a na zebraniu administracyjnym uchwalono poprawki do statutu w brzmieniu proponowanym przez Zarząd i dokonano wyboru nowych członków.

Dnia 1 marca 1985 r. na zebraniu uroczystym wręczono dyplomy nowym członkom TNW wybranym w grudniu 1984 r., a prof. dr Grzegorz Białkowski wygłosił odczyt pt. *Związki fizyki mikroświata z kosmologią*.

Na Ogólnym Zebraniu Administracyjnym w dniu 12 kwietnia 1985 r. Zarząd złożył sprawozdanie z działalności w roku 1984, a Komisja Rewizyjna oceniła pozytywnie tę działalność.

Dnia 21 kwietnia 1985 r. Wydział VI Nauk Technicznych zorganizował z udziałem całego Zarządu i 15 specjalistów zaproszonych spoza TNW zebranie dyskusyjne na temat dalszej przyszłości Polski w świetle jej ograniczonych zasobów energetycznych. Na tym zebraniu profesorowie Czesław Meiro, Witold Nowicki i Jan Podoski wygłosili wspólny wykład pt. *O konieczności przebudowy gospodarki Polski*. Wykład wywołał ożywioną dyskusję, a jego tekst przekazano organizatorom III Kongresu Nauki Polskiej. Tezy wykładu zostały opublikowane w „Przeglądzie Technicznym” 1985 nr 34.

Dla uczczenia rocznicy powołania do życia Towarzystwa Naukowego Warszawskiego członkowie-założyciele zebrali się dnia 14 maja 1985 r. w Sali Okrągłego Stołu w Pałacu Staszica i wysłuchali odczytu prof. dra Andrzeja Zahorskiego pt. *Prawda i legenda o Konstytucji 3-go Maja*.

Wyszedł z druku XLVI tom „Rocznika TNW” pod redakcją prof. dra Jerzego Chodkowskiego. Przyczyną dużego opóźnienia w wydaniu „Rocznika” była awaria urządzeń poligraficznych. Rocznik został wydany dzięki pomocy prof. dra Józefa Kubicy.

Towarzystwo nasze jest sponsorem pięknego wydawnictwa medycz-

nego *Materia Medica Polona*, którego naczelnym redaktorem jest prof. dr Edward Rużyło.

Mimo trudności lokalowych i wydawniczych działalność Towarzystwa rozwija się pomyślnie. Na zebraniach Wydziałów wygłoszono 27 odczytów.

Na dzień 22 listopada 1985 r. TNW liczyło 340 członków.

b) Sprawozdanie Skarbnika

Towarzystwo Naukowe Warszawskie koszty swojej działalności statutowej pokrywa z dwóch źródeł finansowania, a mianowicie:

a) z dochodów własnych (składki członkowskie),

b) dotacji przyznawanej corocznie przez Polską Akademię Nauk. W 1985 r. koszty wyniosły 337 000,—

W 1985 r. składki członkowie wyniosły: 151 000,—

Nadwyżka kosztów nad dochodami własnymi pokryta była dotacjami Polskiej Akademii Nauk, która wyniosła w 1985 r. — 391 000,—

Pozostałość środków finansowych na koniec 1985 r. wyniosła: — 274 000,—

Roczne sprawozdanie finansowe przyjmowane były przez Polską Akademię Nauk bez uwag i zastrzeżeń.

Towarzystwo nie przetrzymuje gotówki w kasie podręcznej, całość przechowywana jest w Narodowym Banku Polskim. Pod koniec miesiąca podejmowana jest kwota potrzebna na pokrycie zobowiązań. Saldo kasowe wynosi zawsze zero.

Gospodarka finansowa Towarzystwa kontrolowana była każdego roku po sporządzeniu bilansu przez Komisję Rewizyjną, która w swych protokołach stwierdziła celowość i oszczędność w dokonywanych wydatkach.

3. SPRAWOZDANIE KOMISJI REWIZYJNEJ

Komisja Rewizyjna w składzie: prof. dr Jerzy Pniewski, prof. dr Stanisław Feliksiak, prof. dr Witold Tomassi dokonała w dniu 24 stycznia 1986 r. sprawdzenia operacji finansowo-księgowych za okres I—XII 1985 r. i stwierdziła zgodność zapisów w prowadzonej ewidencji syntetycznej i analitycznej.

Należności za świadczone usługi w większości przypadków regulowane były w drodze przelewów bankowych, a więc w obrocie bezgotówkowym.

Gotówka na wypłaty kasowe była pobierana z NBP tylko w wysokości sumy koniecznej do pokrycia konkretnych zobowiązań. Przy takiej metodzie w końcu każdego miesiąca stan kasy wykazywał saldo zerowe. Obroty bankowe za 1985 r. wyniosły:

po stronie Wn zł 584 594,50, po stronie Ma zł 311 021,00, pozostałość więc środków na koniec roku wyniosła zł 273 573,50, co zostało potwierdzone